

3.2.9. Annoncering af ledige dommerstillinger

Ønsket om at sikre en tilstrækkelig tilgang af bredt kvalificerede jurister til dommerhvervet taler efter udvalgets opfattelse for, at der annonceres bredt, når en dommerstilling er ledig. Udvalget foreslår derfor, at ledige dommerstillinger ud over i Statstidende også annonceres i relevante fagtidsskrifter.

3.3. Justitsministeriets overvejelser

3.3.1. Hvem skal have kompetencen til at udnævne dommere?

Som det fremgår af beskrivelsen ovenfor, ligger kompetencen til at udnævne dommere i dag hos justitsministeren, der træffer afgørelse efter indstilling fra domstolene. Da ministeren i de senere mange år altid har fulgt domstolenes indstillinger, er den danske ordning vedrørende udnævnelse af dommere karakteriseret ved, at domstolene reelt har den afgørende indflydelse på, hvem der udnævnes til dommere.

Denne ordning har som anført af Domstolsudvalget den fordel, at den sikrer mod politisk prægede udnævnelser, ligesom den tilgodeser hensynet til, at valget træffes af instanser, som har et indgående kendskab til hovedparten af ansøgerne.

Justitsministeriet er imidlertid enig med udvalget i, at den eksisterende ordning ikke bør formaliseres, således at kompetencen til at udnævne dommere henlægges til domstolene selv. Med ønsket om at opnå en bredere rekruttering er det vigtigt at signalere, at afgørelsen af besættelsen af dommerstillingerne ikke udelukkende ligger hos domstolene, ligesom en bredere rekruttering vil medføre, at domstolene ikke på samme måde som hidtil vil have et fuldstændigt kendskab til den overvejende del af ansøgerne. Justitsministeriet er ligeledes enig i udvalgets synspunkter om, at domstolene ikke bør være en stat i staten, og at man med en sådan ordning ville kunne risikere, at man ikke opnår den ønskede bredde i rekrutteringen. Justitsministeriet finder endvidere ligesom udvalget, at det er vigtigt, at udnævnelseskompetencen ligger hos et organ, der handler under ansvar over for Folketinget, og som kan drages til ansvar for den udnævnelsespolitik, der følges.

På den anden side kan Justitsministeriet tiltræde udvalgets vurdering af, at der vil være en risiko for, at partipolitiske hensyn kommer til at influere på dommerudnævnelserne, såfremt Folketinget tillægges direkte indflydelse på disse. Dette ville medføre en fare for, at domstolenes uafhængige stilling kunne anfægtes.

På denne baggrund foreslås det, at faste dommere ved de almindelige domstole fortsat skal beskikkes

af kongen efter indstilling fra regeringen, jf. den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 42, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

Som det fremgår af det samtidig fremsatte forslag til lov om Domstolsstyrelsen, foreslås det, at domstolene, også efter at administrationen overtages af en styrelse, ressortmæssigt skal være tilknyttet justitsministeren. Det er ved overvejelserne om forslaget om den ressortmæssige placering af domstolene af regeringen blevet tillagt vægt, at der oprettes et uafhængigt dommerudnævnelsesråd, jf. pkt. 4.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Justitsministeriet kan således tiltræde udvalgets anbefaling af, at regeringens kompetence til at udnævne dommere suppleres med en ordning, hvorefter et bredt sammensat, uafhængigt råd skal afgive en indstilling, forinden en udnævnelse kan foretages. Forslaget indebærer, at Dommerudnævnelsesrådet, forinden ministeren kan foretage udnævnelse i en dommerstilling, skal afgive en indstilling vedrørende stillingens besættelse.

3.3.2. Dommerudnævnelsesrådets kompetence

Det er Justitsministeriets opfattelse, at Dommerudnævnelsesrådet bør have kompetence til at afgive indstilling om besættelsen af alle dommerstillinger med undtagelse af stillingen som præsident for Højesteret.

For så vidt angår stillingen som præsident for Højesteret er Justitsministeriet enig med udvalgets flertal i, at denne stilling har en sådan ganske særlig karakter, at den nuværende ordning, hvorefter præsidenten udnævnes efter indstilling fra rettens dommere, bør opretholdes. Det er således også Justitsministeriets opfattelse, at det netop med hensyn til stillingen som leder af landets højeste ret er af meget væsentlig betydning, at præsidenten reelt repræsenterer alle højesteretsdommerne.

Justitsministeriet er ligeledes enig i, at stillingerne som konstitueret dommer i landsretterne bør være omfattet af rådets kompetence. Justitsministeriet finder således, at besættelsen af disse uddannelsesstillinger bliver af stor vigtighed i forbindelse med realiseringen af målsætningen om en bredere rekruttering. Der bør derfor også for disse stillingers vedkommende tillægges Dommerudnævnelsesrådet indflydelse på hvem, der beskikkes i stillingerne.

Justitsministeriet kan også tiltræde, at der ikke gives dommerfuldmægtige og fuldmægtige i Justitsministeriet fortrinnsstilling til uddannelseskonstitutionerne. En sådan fortrinnsstilling ville gøre det vanskeligt for jurister med en anden baggrund at opnå det fornødne grundlag for senere at kunne søge en dommerstilling, og det ville derfor blive vanskeligere